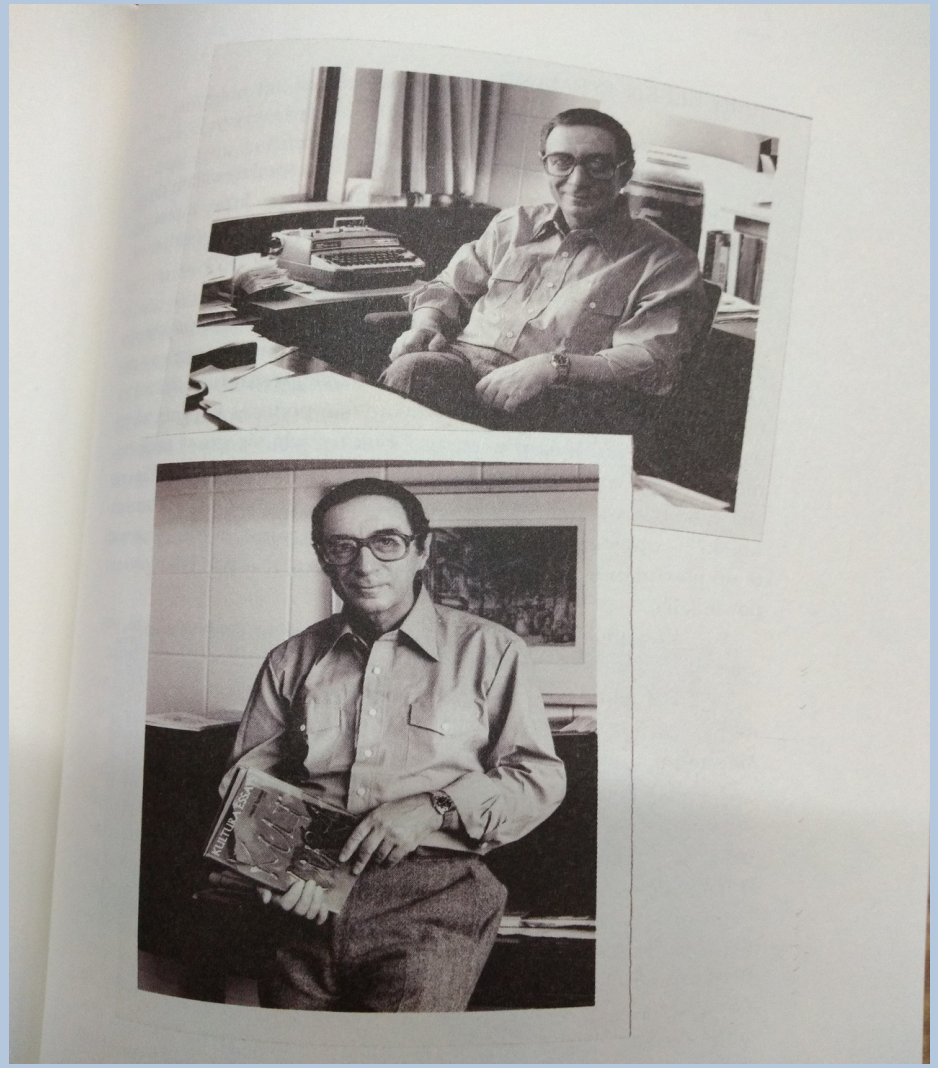
Rok 2020 – Rokiem Leopolda Tyrmanda

100. rocznica urodzin i 35. rocznica śmierci pisarza

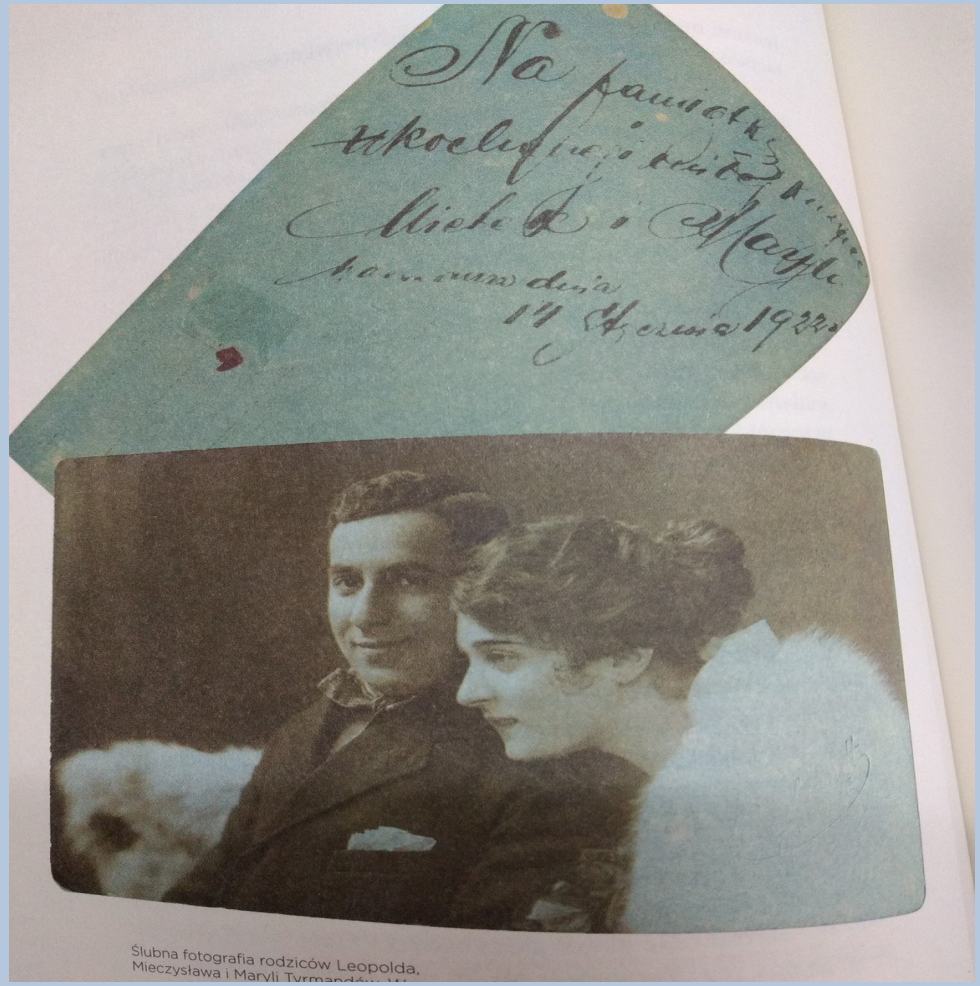

Leopold Tyrmand

Pisarz, publicysta, scenarzysta, popularyzator jazzu.

Urodził się 16.05.1920 roku w Warszawie, zmarł 19.03.1985 roku w Fort Myers na Florydzie.

Ojciec był właścicielem hurtowni skór. Podczas wojny rodzice zostali wywiezieni do Majdanka, gdzie zginął ojciec. Matka przeżyła wojnę, a następnie wyjechała do Izraela.

Maryla Oliwenstein i Mieczysław Tyrmand – rodzice

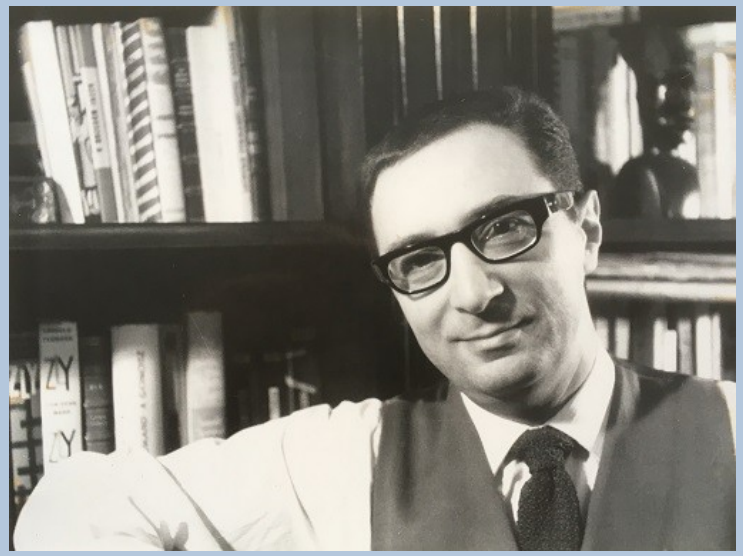
Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w warszawskim gimnazjum, Tyrmand wyjechał do Paryża. Tam przez rok studiował architekturę. Krótki pobyt w Paryżu okazał się dla niego znaczący. Tutaj pojawia się jego fascynacja kulturą zachodnioeuropejską i muzyką jazzową. Kiedy wybuchła druga wojna światowa, przebywał w Warszawie. Następnie przeniósł się do Wilna, gdzie zaczął współpracę z gazetą *Prawda Komsomolska*. W 1941 roku został aresztowany przez NKWD. Skazano go na osiem lat więzienia pod zarzutem współpracy z polskim podziemiem. Przed więzieniem uchronił go atak Niemiec na Wilno.

W 1946 roku pisarz po powrocie do Warszawy rozpoczął pracę w Agencji Prasowo-Informacyjnej jako dziennikarz. Po wojnie pracował dla Międzynarodowego Czerwonego Krzyża oraz jako korespondent Polskiej Agencji Prasowej *Polpress.* Pisał recenzje w *Przekroju*, *Tygodniku Powszechnym*, *Ruchu Muzycznym* czy *Ekspresie Wieczornym*.

Twórczość Tyrmanda

Zły (1955)

Gorzki smak czekolady Lucullus (1957)

Filip (1961)

Dziennik 1954 (1980)

Życie towarzyskie i uczuciowe (1967)

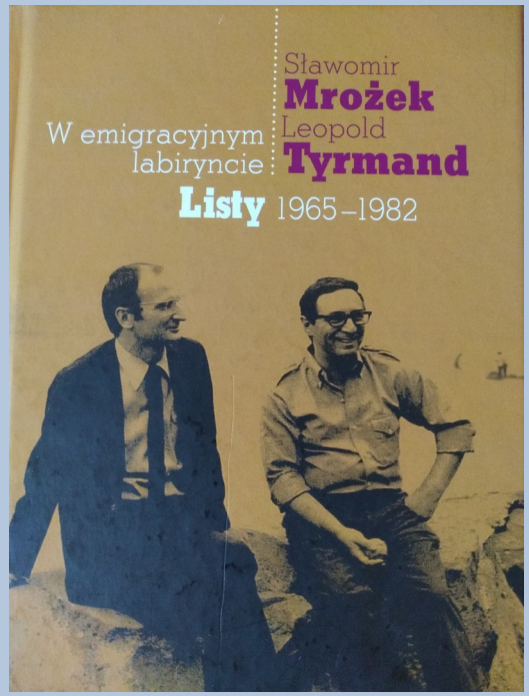
Leopold Tyrmand korespondował ze Sławomirem Mrożkiem. Jak sam stwierdził ,,zrodziła się między nami dziwna wspólnota, nikt by takiej w Polsce nie przewidywał, a mimo to jest. Tak to czytam i myślę sobie, że rozmawiamy we czwórkę: Ty, ja i każdy ze sobą, przez długie lata”.

,,Mrożku Kochany:

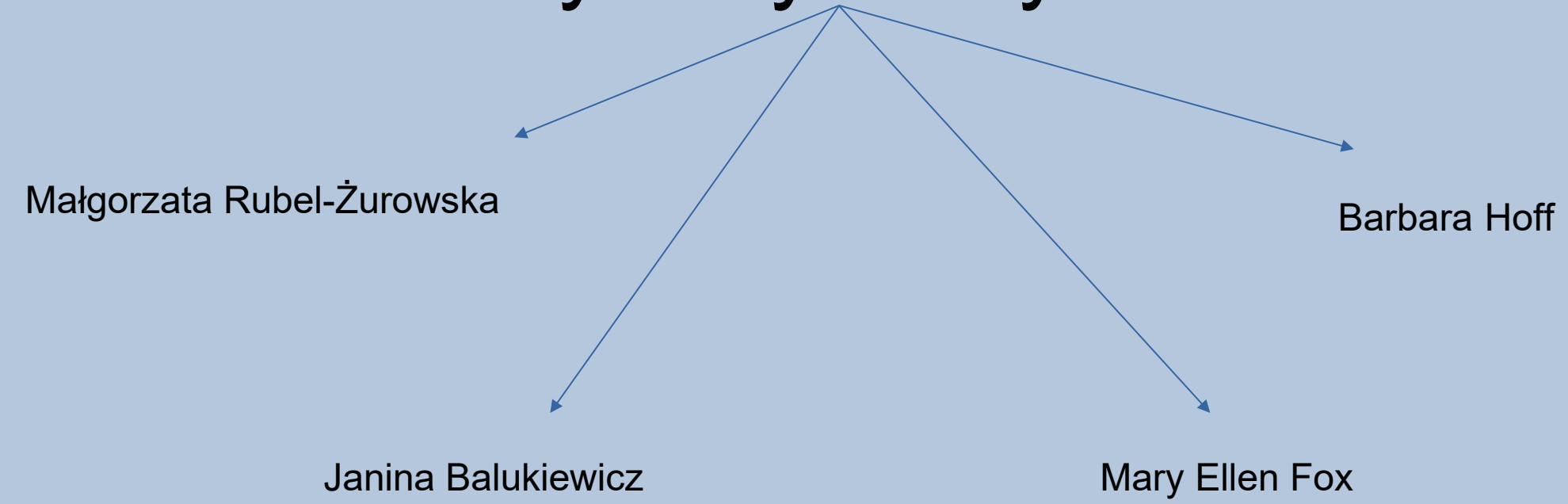
objętość Twego listu jest dowodem przyjaźni i bardzo dla mnie cennego związku z Tobą. Po prostu wyraża zaangażowanie i wymianę, którą Anglosasi raczej płytko określają jako ,,communcation". Ale nie traćmy czasu na rzeczy oczywiste, za które jestem Ci bardzo wdzięczny. Właściwie z ludzi, na których mi w życiu jakoś zależało, pozostałeś w zasięgu wymiany tylko Ty".

New York, 11.10. 1968 rok

Fragment listu do Sławomira Mrożka

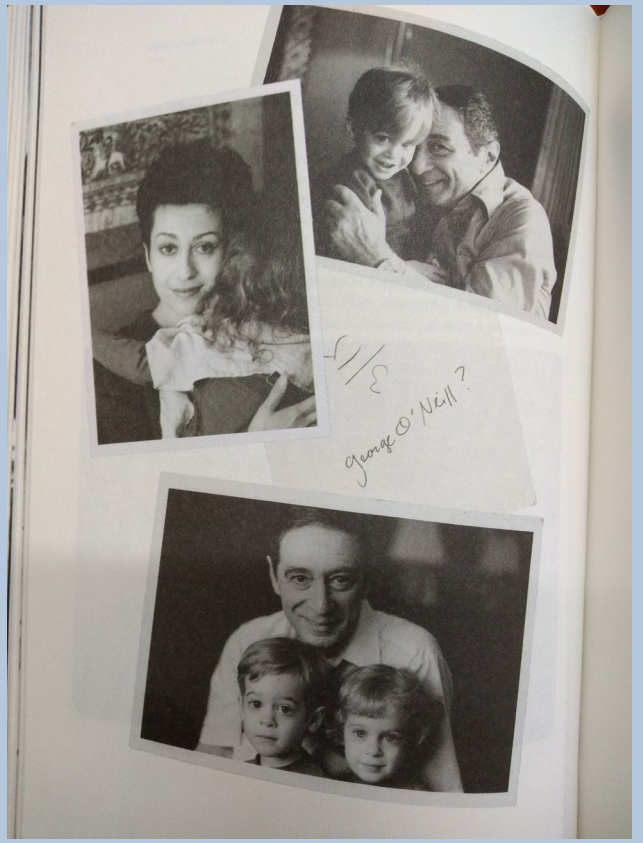

Kobiety w życiu Tyrmanda

Matthew i Rebecca (bliźnięta) – dzieci Leopolda Tyrmanda i Mary Ellen Fox, urodziły się 6.02.1981 roku

Tyrmand był również prekursorem i miłośnikiem jazzu w Polsce. Współtworzył festiwal *Jazz Jamboree*. W 1957 roku wydał książkę *U brzegów jazzu* poświęconą temu gatunkowi muzyki.

Inni o Tyrmandzie

,,Jedynymi moimi przyjaciółmi w Warszawie byli (…) Władysław Walczykiewicz (…), oraz nade wszystko Leopold Tyrmand, który wspierał mnie moralnie i materialnie. Na jego postawie moralnej wzorowałem się i naprawdę nie wiem, czy przeżyłbym bez niego te ciemne czasy".

Zbigniew Herbert

,,Był uśmiechnięty, dowcipny, wesoły. Inny niż świat, który ich otaczał. Wcale nie dlatego, że nosił kolorowe ubrania, bo one nie były aż tak kolorowe. Po prostu wyglądał inaczej niż wszyscy i to wystarczyło. (…) Wnosił do naszego domu powiew innego świata".

Krystyna Kisielewska-Sławińska

,,Był wspaniały wewnętrznie (…) - ale jemu zależało, by być wspaniałym także na zewnątrz. Chciał być zauważany i podziwiany. Stąd te jego pozy, stroje i sztuczny język, które jednocześnie były demonstracją polityczną”.

Agnieszka Osiecka

,,Kobiety, z którymi się pokazywał, musiały być piękne i w dobrym stylu. Towarzystwo, którym się otaczał, musiało być dobrze ubrane i prowadzić inteligentne, błyskotliwe rozmowy. On sam nie zawsze nawet zabierał w nich głos. Wystarczyło, że aprobująco kiwał głową. Bardzo starannie kreował siebie”.

Andrzej Kurylewicz

Zgodnie z uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej rok 2020 będzie rokiem Leopolda Tyrmanda. W bieżącym roku przypada 100. rocznica urodzin i 35. rocznica śmierci pisarza. W uchwale podkreślono, że ,,pisarstwo Tyrmanda i Jego postawa stanowiły wyzwanie rzucone ideologom nowego ustroju. Był on nie tylko bezlitosnym krytykiem komunizmu, lecz także arbitrem warszawskiej elegancji, znawcą i namiętnym propagatorem zakazanego w czasach stalinowskich jazzu”.

Materiały wykorzystane w prezentacji pochodzą:

- ze Zbiorów Książnicy Kopernikańskiej,

- ze stron internetowych:

- https://www.muzeumjazzu.pl/rok-2020-rokiem-leopolda-tyrmanda/?fbclid=IwAR1KvBRmz6ezS-7QMiNhLcUzlyvBpc05-dkfsatD6FUL8JOatBo93y0ncu8 (dostęp 22.04.2020r.)

- https://www.muzeumjazzu.pl/o-leopoldzie-tyrmandzie-cioci-imci-i-jazzie-2/?fbclid=IwAR2sT9Xd3Y-oh2JQm9oDN5YguDlKFEbjq7mffEUUGXt7JtT81_3wYqxa12A (dostęp 22.04.2020r.)

- http://orka.sejm.gov.pl/proc8.nsf/uchwaly/2186_u.htm (dostęp 22.04.2020r.)

- http://www.teatr-zydowski.art.pl/en/node/1798?fbclid=IwAR17G6WkV2waH1GDfENd9ec6ZKk0kmmFv0MfUslQT69bztP9K4s9QiaCOe4 (dostęp 22.04.2020r.)